

Direktiivi uusiutuvan energian edistämisestä

19.12.2008

Direktiivin käsittelyprosessi

Komissio antoi direktiiviehdotuksen uusiutuvan energian edistämisestä tammikuussa 2008

EU:n jäsenmaat ja parlamentti pääsivät epäviralliseen sopuun direktiivin sisällöstä viikolla 50, 2008

Parlamentti on myös äänestänyt direktiivin sisällöstä täysistunnossa 17.12.2008

Parlamentti ja neuvosto tulevat vielä hiomaan direktiivitekstin lopulliseen muotoonsa ja neuvoston pitää hyväksyä virallisesti sovitut ratkaisut

- Muut kuin erittäin vähäiset muutokset direktiivin sisältöön ovat erittäin epätodennäköisiä

Jäsenmaiden saatettava direktiivin määräykset voimaan viimeistään 18 kk sen jälkeen, kun direktiivi on julkaistu EU:n virallisessa lehdessä

Seuraavissa kalvoissa on esitelty direktiivin tulevaa sisältöä

Direktiivi uusiutuvan energian edistämisestä

Uusiutuvan energian kokonaistavoitteet

- EU:n laajuisena tavoitteena uusiutuvan energian osuus energian loppukulutuksesta 20% vuonna 2020
- Direktiivissä uusiutuvan energian kokonaistavoite on jaettu jäsenmaakohtaisiksi tavoitteiksi
  - Suomen tavoite 38% energian loppukulutuksesta uusiutuvaa energiaa vuonna 2020
  - Jäsenmaille on asetettu myös polku uusiutuvan energian lisäämisessä
    - Indikatiiviset välitavoitteet uusiutuvan energian kokonaisuudelle ennen vuotta 2020
      - 2011-2012 20% lisäämisvelvoitteesta
      - 2013-2014 30% lisäämisvelvoitteesta
      - 2015-2016 45% lisäämisvelvoitteesta
      - 2017-2018 65% lisäämisvelvoitteesta

Liikenteen tavoitteet

- Liikenteen tavoite kaikille jäsenmaille: 10% uusiutuvaa energiaa liikenteen energian loppukulutuksesta
  - huomioidaan myös sähköautojen käyttämä uusiutuviin energialähteisiin perustuva sähkö
    - sähkö kerrotaan kertoimella 2,5, koska sähkömoottori tehokkaampi kuin polttomoottori
    - jäsenmaa valitsee lasketaanko uusiutuvan sähkön osuus EU:n keskiarvon vai jäsenmaan oman uusiutuvan osuuden perusteella
  - toisen sukupolven biopolttoaineiden osuus kerrotaan kahdella

Uusiutuvan energian määrittelyt

- Uusiutuvaa energiaa ovat tuuli- ja aurinkoenergia, maasta, ilmasta ja vedestä peräisin oleva lämpö, aaltoenergia ja valtameristä peräisin oleva energia, vesivoima, biomassa, kaatopaikoilla ja jätevedenpuhdistamoissa syntyvä kaasu ja biokaasu
  - Ilmasta, vedestä ja maasta energiansa saavat lämpöpumput kuuluvat direktiivin piiriin, mutta poistoilmalämpöpumput eivät
- Komissio laatii lopulliset kaavat lämpöpumppujen uusiutuvan energian laskentaan viimeistään 1.1.2013
  - Komissio harkitsee erikseen määrittelyjä kylmille alueille
    - mikäli näin ei olisi, kaikki ilmalämpöpumput Suomessa rajautuisivat direktiivin ulkopuolelle
    - kysymys on Suomelle tärkeä, sillä energia- ja ilmastostrategian tavoitteena on 5 TWh lämpöpumppuja energian loppukulutuksena 2020

Uusiutuvan energian määrittelyt

Energiantuotannon turve ei kuulu direktiivin piiriin, eikä sitä lasketa uusiutuvaksi energiaksi myöskään liikenteen biopolttoaineiden kohdalla. Liikenteen turve-puusekoitusten osalta puun osuuden laskeminen kahteen kertaan (2. sukupolven biopolttoaine) mahdollistaa sen, että polttoaine täyttää biopolttoaineille asetetut kestävyyskriteerit.

Komissio voi tehdä 2011 esityksen kaiken liikenteen sähkön sisällyttämisestä direktiivin piiriin (esim. junien käyttämä uusiutuvilla energialähteillä tuotettu sähkö)

Komissio voi myös tehdä 2011 esityksen vedyn sisällyttämisestä liikenteen tavoitteeseen

Tavoitteiden toimeenpano

Direktiivi jättää jäsenmaiden päätettäväksi miten uusiutuvan energian osuutta pyritään lisäämään

Jäsenmaan on esitettävä toimenpiteistään suunnitelma

- Komission laadittava suunnitelmia varten pohja 30.6.2009 mennessä
- Suunnitelmaan sisällyttävä jäsenmaiden toimenpiteiden lisäksi mm. jäsenmaiden itse asettamat kansalliset tavoitteet uusiutuvan energian sähkölle, lämmitykselle ja jäähdytykselle sekä liikenteelle sekä suunnitelmat joustomekanismien hyödyntämisestä
- Suunnitelma toimitettava komissiolle notifioitavaksi 30.6.2010
- Komissio arvioi suunnitelman ja voi antaa sen perusteella suosituksia, komissio ei voi hylätä suunnitelmaa
- Toimintasuunnitelma uusittava, jos uusiutuvan energian osuus ei ole lisääntynyt tavoiteuran mukaisesti

Poikkeukset/helputukset

- Force majeure sääntö sisältyy direktiiviin: jos jäsenmaa ei voi ylivoimaisesta esteestä johtuen saavuttaa uusiutuvan energian tavoitteitaan, se voi saada helpotusta tavoitteeseen
  - Force majeure tarkoittaa ylivoimaista estettä, jota ei ole voitu ennalta ottaa huomioon
  - Muiden direktiivien yhteydessä tätä sääntöä on ollut vaikeaa hyödyntää käytännössä
- Suomelle force majeure sääntö tärkeä metsäteollisuuden tilanteen vuoksi

Joustomekanismit

Direktiivin joustomekanismien hyödyntäminen on jäsenmaille vapaaehtoista. Joustomekanismit ovat jäsenmaakeskeisiä, eikä niihin sisälly esimerkiksi toimijoiden käymä uusiutuvan energian kauppa.

- Jäsenmaat voivat tehdä tilastollisesti siirtoja uusiutuvan energian osuuksista sekä tukea yhteisesti uusiutuvan energian hankkeita
- Yhteiset hankkeet mahdollisia myös kolmansien maiden kanssa siinä tapauksessa, että ne johtavat uusiutuvan energian lisääntymiseen ko. maassa. Sähkö on tuotava fyysisesti jäsenmaahan.
- Jäsenmaat voivat käyttää yhteistä tukijärjestelmää tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Jäsenmaan esitettävä 6 kk ennen toimintasuunnitelman luovuttamista komissiolle arvio mahdollisesta
  - 1) uusiutuvan ylimäärästä
  - 2) tarpeesta tuoda uusiutuvaa energiaa vuoden 2020 tavoitteen täyttämiseksi

Alkuperätakuut

Alkuperätakuut säilyvät suurin piirtein nykyisessä roolissaan, ja direktiivissä esitetään täsmennyksiä niiden hyödyntämiseen

Alkuperätakuiden siirrot eivät vaikuta jäsenmaiden uusiutuvan energian osuuksiin

Jäsenmaat voivat halutessaan myöntää alkuperätakuita sähkön lisäksi lämmitykselle ja jäähdytykselle

Jäsenmaa voi tehdä päätöksen olla myöntämättä tukea tuottajille, joille myönnetään alkuperätakuita

Jäsenmaan on velvoitettava joku tahon hallinnoimaan takuiden myöntämistä, siirtoa, perumista jne.

Alkuperätakuut

Sähkön myyjä voi hyödyntää alkuperätakuuta sähkön tuoteselosteissa

Alkuperätakuuta voi käyttää vain 12 kk toteutuneen tuotannon jälkeen.
Takuu on peruttava, kun se on käytetty.

Takuussa oltava seuraavat tiedot: voimalaitoksen tyyppi, kapasiteetti ja sijainti, mahdolliset tuet, laitoksen käyttöönottopvä, energianlähde, takuun käsittämän tuotannon alkaminen ja päättyminen

Kun alkuperätakuu vaihtaa omistajaa, sen sisältämä uusiutuva energia on vähennettävä tuottajan/myyjän energialähdemixistä

Jäsenmaa voi esittää sähkönmyyjille vaatimuksen informoida asiakkaita uuden uusiutuvan energian osuudesta vihreissä tuotteissa

- Uutta uusiutuvaa energiaa saadaan direktiivin voimaantulon jälkeen käynnistyneistä voimalaitoksista / olemassa olevien laitosten kapasiteetin lisäyksistä

Sähköverkot

Jäsenmaiden toteutettava uusiutuvan sähkön ensisijainen verkkoonpääsy tai taattu verkkoonpääsy

- Ei vaadita muutoksia, jotka vaikuttaisivat tuotannon ajojärjestykseen pohjoismaisilla markkinoilla

Jäsenmaat voivat velvoittaa verkkoyhtiöt ja kantaverkkoyhtiöt vastaamaan uusiutuvan tuotannon verkkoonliittämisen kustannuksista (liittäminen + verkon vahvistaminen)

- Ei vaatimuksia, jotka aiheuttaisivat muutoksia Suomessa

Hallinnolliset vaatimukset

Jäsenmaiden edellytettävä, että viranomaiset huomioivat uusiutuviin energialähteisiin perustuvan lämmityksen ja jäähdytyksen infrastruktuurin suunnittelussa

Julkisten rakennusten näytettävä esimerkkiä tämän direktiivin vaatimusten tiimoilta 2012 alkaen

Biomassan osalta jäsenmaiden edistettävä teknologioita joiden hyötysuhde 70% teollisissa sovelluksissa ja asumiseen ja kaupallisissa sovelluksissa 85%.

Edistettävä lämpöpumppuja, jotka täyttävät eco-labelling kriteerit

Komission arvioitava ja esitettävä toimintasuunnitelma rahastojen hyödyntämisestä jne (rakennerahastot)

Jäsenmaiden tulee, siltä osin kuin se on sopivaa, esittää 2015 lähtien vaatimuksia uusiutuvan energian osuudelle uusien ja peruskorjattujen rakennusten lämmityksestä

- Uusiutuvaa energiaa voidaan saada mm. uusiutuvilla energialähteillä tuotetusta kaukolämmöstä

Biopolttoaineiden kestävyyskriteerit

Kestävyyskriteerit määrittävät minkälaiset liikenteen biopolttoaineet ja nestemäiset biopolttoaineet lasketaan direktiivin piirissä uusiutuvaksi energiaksi

Kestävyyskriteerit eivät kata energiantuotannon biomassaa

- komissio tekee 2009 esityksen siitä, tulisiko myös muulle bioenergialle (ml. energiantuotannon biomassa) olla kestävyyskriteerit

Kestävyyskriteerit liikenteen biopolttoaineille ja nestemäisille biopolttoaineille huomioivat kohtuullisesti Suomen olosuhteet

- Komissio raportoi 2010 siitä, miten epäsuorat maankäytön muutokset vaikuttavat kasvihuonekaasupäästöjen syntymiseen
  - Samalla komissio voi tehdä myös esityksen niiden huomioimisesta kestävyyskriteereissä
- Peltobiomassan viljely käytöstä poistetuilla turvesoilla täyttää kriteerien vaatimukset

Raportointi

Jäsenmaat raportoivat 31.12.2011 ja sen jälkeen kahden vuoden välein edistymisestään uusiutuvan energian lisäämisessä

Komissiolla biopolttoaineita koskeva monitorointi/raportointivelvoitteita

Komission ylläpitämä platform, jossa mm. seuraavat tiedot saatavilla: jäsenmaiden toimintasuunnitelmat, arviot uusiutuvan ylimäärästä/tuontitarpeesta, jäsenmaiden ilmoitukset halukkuudesta joustomekanismien hyödyntämiseen

Raportointi

Komissio arvioi 2014 direktiivin soveltamista ja toimivuutta. Arvio sisältää mm. joustomekanismit, uusiutuvan energian lisäystoimenpiteiden kustannustehokkuuden, sähköautojen saatavuuden, jäsenmaiden tukimekanismit

- Komissiota ei velvoiteta arvioimaan, pitäisi EU:n siirtyä yhteiseen tukijärjestelmään kansallisten ohjauskeinojen sijasta

Komissio esittää 2018 uusiutuvan energian tiekartan vuoden 2020 jälkeiselle ajalle

- Tässä yhteydessä voidaan tehdä myös varsinaisia esityksiä neuvostolle ja parlamentille

Komission arvio 2021 direktiivin soveltamisesta